

Tilanne ja näkymät

3/2015

- ELEKTRONIIKKA- JA SÄHKÖTEOLLISUUS • KONE- JA METALLITUOTETEOLLISUUS
- METALLIEN JALOSTUS • SUUNNITTELU JA KONSULTOINTI • TIETOTEKNIikka-ALA

Maailman ja Suomen talouden näkymät

Kehittyvät maat aiheuttavat huolta s. 3

Teknologioteollisuus Suomessa

Uudet tilaukset ja tilauskanta kasvaneet erityisesti laivatilausten ansiosta s. 5

Sisällysluettelo

Maailman ja Suomen talouden näkymät	3
Teknologiäteollisuus Suomessa	5
Elektroniikka- ja sähköteollisuus Suomessa	6
Kone- ja metallituoteollisuus Suomessa	7
Metallien jalostus Suomessa	8
Suunnittelu ja konsultointi Suomessa	9
Tietotekniikka-ala Suomessa	10

Kehittyvät maat aiheuttavat huolta

Maailmantalouden kasvuennustetta tälle vuodelle on alennettu viime kuukausina. Kesällä tehtyjen arvioiden mukaan kasvu on jäämässä viimevuotista hitaammaksi. Epävarmuutta ennusteissa aiheuttavat erityisesti kehittyvien maiden, kuten Kiinan, Venäjän ja Brasilian talouskehitys.

Kiinan osakemarkkinoiden turbulenssi kertoo Kiinan talouskasvun hidastumisesta sekä epävarmuudesta tulevaa talouskehitystä kohtaan. Ennakkotiedot Kiinan teollisuudesta kertovat tuotannon supistumisesta heinäkuussa. Teollisuuden kasvava ylituotanto vaikuttaa tuntuvasti kansainvälisille raaka-ainemarkkinoille. Raaka-aineiden hintakehityksellä on suuri merkitys useimmille muillekin kehittyville maille, joiden vienti on paljolti näiden tuotteiden varassa.

Kiinan painoarvo koko Aasian talouskehityksessä on huomattava. Maan talous vastaa ostovoimakorjattuna yli 40 prosenttia Aasian kokonaistuotannosta.

Teollisuustuotanto on supistunut viime kuukausina myös Venäjällä ja Brasiliassa. Brasiliassa tuotannon pudotus on ollut kesän aikana erityisen jyrkkää ja koskenut myös palvelualoja.

Brasilian osuus koko Latinalaisen Amerikan bruttokansantuotteesta on ostovoimakorjattuna 35 prosenttia.

Kiinan, Brasilian ja Venäjän osuus maailmantaloudesta on ostovoimakorjattuna kaikkiaan lähes neljännes. Näin suuren osuuden takia sekä eurooppalaiset että amerikkalaiset vientiyritykset kohtaavat jo vaikeuksia uusien vientitilausten saannissa.

Saksan suurimman teollisuuden toimialan koneiteollisuuden uudet tilaukset olivat kasvusuunnassa viime vuoden lopulla, mutta kasvu on sen jälkeen hiipunut. Tämän vuoden keväällä uudet tilaukset jäivät viimevuotiselle tasolle.

Kehittyvien maiden kasvava epävarmuus ei kuitenkaan ole vielä ennättänyt vaikuttaa suurella painolla Euroopan ja Pohjois-Amerikan talouteen. Kasvunäkymä näissä maissa pysyi ainakin kesä- ja heinäkuussa positiivisena. Koko Länsi-Euroopan talouskasvuksi ennakoidaan tänä vuonna 1,7 prosenttia. Tämän toteutuessa kasvu on kaksi kertaa nopeampaa kuin viime vuonna. Talouden kehitys on nopeinta Irlannissa, Espanjassa, Ruotsissa ja Isossa-Britanniassa.

Yhdysvaltain talouden ennustetaan kasvavan tänä vuonna 2,4 prosenttia, mikä vastaa viimevuotista kehitystä.

Suomen yksikkötyökustannuksissa ei käännettä parempaan

Suomi lukeutuu tänä vuonna Kreikan, Italian, Itävallan ja Sveitsin ohella Länsi-Euroopan heikoimmin kehittyviin maihin. Kokonaistuotannolle ennakoidaan parhaimmillaankin vain hienoista kasvua.

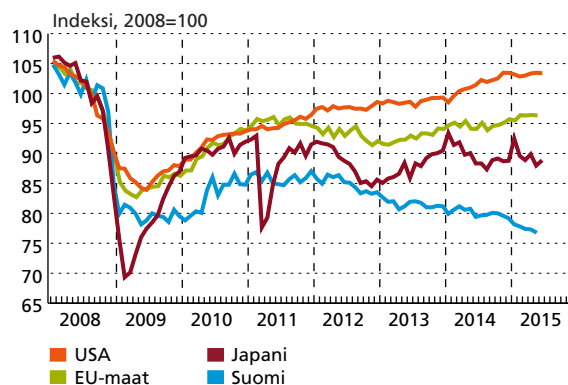
Suomen keskeisen vientisektorin eli teollisuuden tuotanto on jäänyt tänä vuonna viimevuotista pienemmäksi. Tuotanto oli tammi-toukokuussa peräti 25 prosenttia alemmalla tasolla kuin vastaavaan aikaan vuonna 2008. Tuotanto on painunut jopa vuoden 2009 alapuolelle.

Teollisuuden tuotannon sekä investointien vähenemisen seurauksena myös alan yritysten työpaikat ovat vähentyneet viimevuosina merkittävästi. Alkuvuoden 2008 jälkeen työpaikkoja on kadonnut lähes 100 000.

Euroopan Keskuspankin tilastojen mukaan Suomen yksikkötyökustannukset (työvoimakustannukset / tuottavuus) ovat nousseet euromaihin verrattuna noin 20 prosenttia vuoden 2007 jälkeen. Tänä vuonnakaan kustannuskilpailukyvyssä ei ole tapahtunut minikäänlaista paranemista.

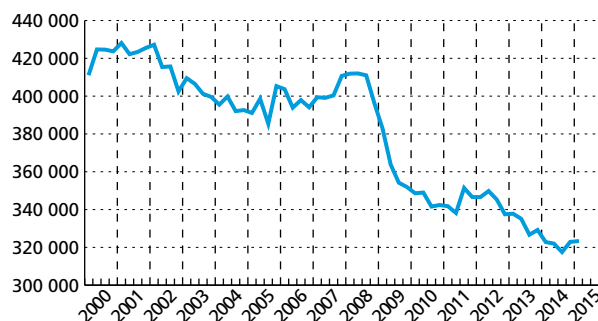
Hallituksen tavoittelema noin viiden prosentin alenema yksikkötyökustannuksissa on näiden tietojen valossa ehdoton minimivaatimus, jotta Suomen kustannuskilpailukyky voisi parantua nykyisestä. Työajan pidentämisellä on mahdollista aikaansaada kokonaistuotannon kasvua, kun siitä ei makseta erillistä korvausta.

Teollisuustuotanto Suomessa on painunut jopa vuoden 2009 alapuolelle

Lähde: Macrobond. Viimeisin tieto: Kesäkuu 2015

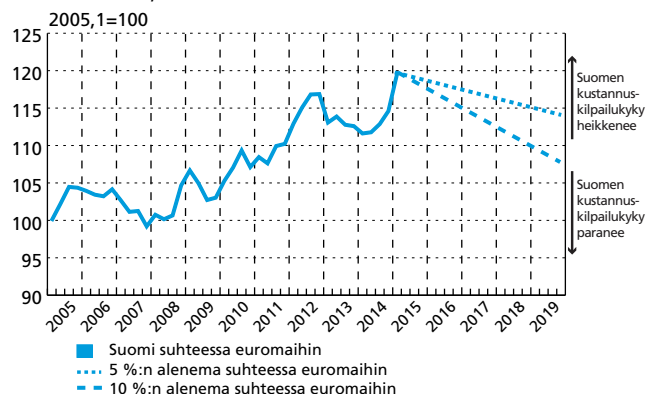
Teollisuuden työpaikat Suomessa ovat vähentyneet lähes 100 000:lla vuoden 2008 jälkeen

Lähde: Macrobond, Eurostat / Kansantalouden tilinpito. Viimeisin tieto: 2015 Q1

Yksikkötyökustannuksia on kyettävä alentamaan

Koko kansantalouden yksikkötyökustannukset = työvoimakustannukset / tuottavuus, ml. kunkin maan efektiiviset valuuttakurssit

*) EKP:n harmonisoidussa kustannuskilpailukymittarissa kunkin maan keskimääräinen efektiivinen valuuttakurssi lasketaan 20-30 tärkeimmän vientimaan valuuttakurssipainoilla sekä koko talouden yksikkötyökustannusten kehityksellä. Viimeisin tieto tammi-maaliskuuta 2015, Lähde: Euroopan keskuspankki

Uudet tilaukset ja tilauskanta kasvaneet erityisesti laivatilausten ansiosta

Teknologiateollisuuden yritysten liikevaihto Suomessa oli 67 miljardia euroa vuonna 2014. Liikevaihto kasvoi kaksi prosenttia edellisvuotisesta. Tämän vuoden tammi-huhtikuussa liikevaihtoa kertyi neljä prosenttia enemmän kuin viime vuonna vastaavaan aikaan. Talouskriisiä edeltävänä vuonna 2008 teknologiateollisuuden liikevaihtoa Suomessa kertyi kaikkiaan 86 miljardia euroa.

Teknologiateollisuuden yritysten saamat uudet tilaukset ja tilauskanta kasvoivat huhti-kesäkuun aikana. Kasvun takana olivat erityisesti laivatilaukset, joiden valmistus ajoittuu useita vuosia eteenpäin.

Markkinatilanteen lievistä paranemisesta kertoo se, että alan yritysten saamat tarjouspyynnöt ovat lisääntyneet jonkin verran koko alkuvuoden aikana.

Teknologiateollisuuden tilauskantatiedustelussa mukana olevat alan yritykset Suomessa saivat uusia tilauksia huhti-kesäkuussa euromääräisesti 14 prosenttia enemmän kuin vastaavalla ajanjaksolla vuonna 2014 ja 28 prosenttia enemmän kuin edeltävällä vuosineljänneksellä tammi-maaliskuussa. Yrityksistä 53 prosenttia raportoi uusien tilaustensa lisääntyneen tammi-maaliskuun jälkeen, 42 prosenttia vähentyneen ja viisi prosenttia pysyneen ennallaan.

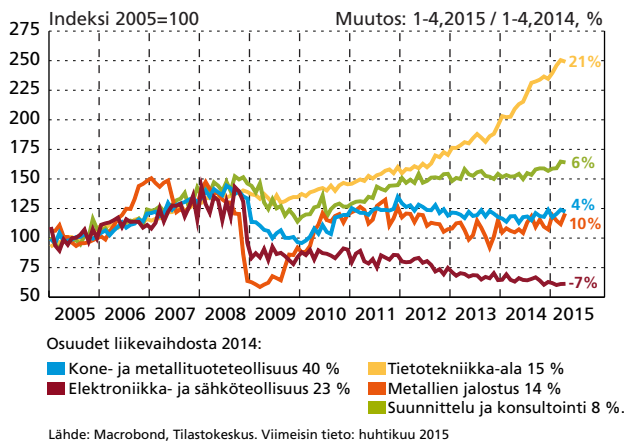
Tilauksien arvo oli kesäkuun lopussa 22 prosenttia suurempi kuin samaan aikaan vuonna 2014 ja seitsemän prosenttia suurempi kuin maaliskuun lopussa. Yrityksistä 50 prosenttia raportoi tilauskantansa kasvaneen maaliskuun jälkeen, 41 prosenttia supistuneen ja yhdeksän prosenttia pysyneen ennallaan.

Viime kuukausien tilauskehityksen perusteella teknologiateollisuuden yritysten liikevaihdon arvioidaan olevan syksyllä hieman suurempi kuin viime vuonna vastaavaan aikaan.

Teknologiateollisuuden yritysten henkilöstö Suomessa väheni tammi-kesäkuussa hieman viimevuotisesta. Kesäkuun lopussa henkilöstöä oli noin 1 000 vähemmän kuin viime vuonna keskimäärin ollen kaikkiaan 284 000. Vuonna 2008 alan yritykset työllistivät Suomessa kaikkiaan 326 000 henkilöä.

Teknologiateollisuuden yritysten henkilöstö Suomessa väheni tammi-kesäkuussa hieman viimevuotisesta. Kesäkuun lopussa henkilöstöä oli noin 1 000 vähemmän kuin viime vuonna keskimäärin ollen kaikkiaan 284 000. Tämän lisäksi oli kesätyöntekijöitä runsaat 13 000. Vuonna 2008 alan yritykset työllistivät Suomessa kaikkiaan 326 000 henkilöä.

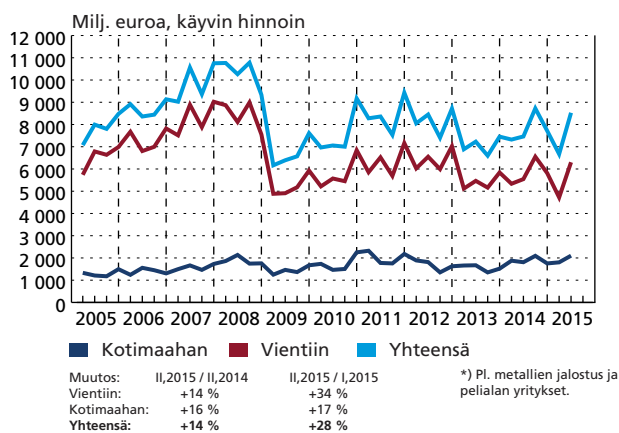
Teknologiateollisuuden liikevaihto Suomessa

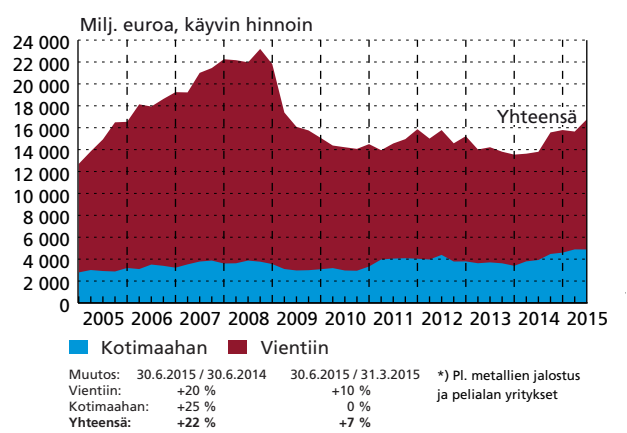
Teknologiateollisuuden henkilöstö

Teknologiateollisuuden* uudet tilaukset Suomessa

Teknologiateollisuuden* tilauskanta Suomessa

Copyright © Palodex Group Oy

Uusia tilauksia viimevuotista vähemmän

Elektroniikka- ja sähköteollisuuden (tietoliikennelaitteet, sähkökoneet, terveysteknologia) yritysten liikevaihto Suomessa oli 15,3 miljardia euroa vuonna 2014. Liikevaihto supistui neljä prosenttia edellisvuotisesta. Tämän vuoden tammi-huhtikuussa liikevaihtoa kertyi seitsemän prosenttia vähemmän kuin viime vuonna vastaavaan aikaan. Talouskriisiä edeltävänä vuonna 2008 elektroniikka- ja sähköteollisuuden liikevaihtoa Suomessa kertyi kaikkiaan 30,4 miljardia euroa.

Elektroniikka- ja sähköteollisuudessa uudet tilaukset jäivät huhti-kesäkuussa viimevuotista alemmalle tasolle tietoliikennelaitteiden vetämänä. Koko toimialan tilauskanta oli kuitenkin kesäkuussa suurempi kuin vuosi sitten samaan aikaan.

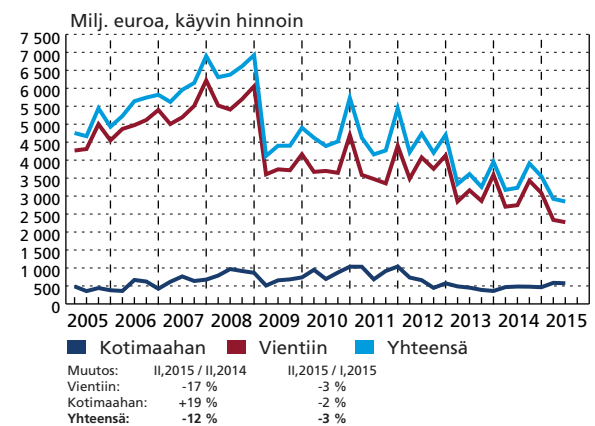
Teknologia-teollisuuden tilauskanta tiedustelussa mukana olevat elektroniikka- ja sähköteollisuuden yritykset Suomessa saivat uusia tilauksia huhti-kesäkuussa euromääräisesti 12 prosenttia vähemmän kuin vastaavalla ajanjaksolla vuonna 2014 ja kolme prosenttia vähemmän kuin edeltävällä vuosineljänneksellä tammi-maaliskuussa.

Tilauksien arvo oli kesäkuun lopussa neljä prosenttia suurempi kuin samaan aikaan vuonna 2014 ja hieman suurempi kuin maaliskuun lopussa.

Viime kuukausien tilauskehityksen perusteella elektroniikka- ja sähköteollisuuden yritysten liikevaihdon arvioidaan olevan syksyllä alemmalla tasolla kuin viime vuonna vastaavaan aikaan.

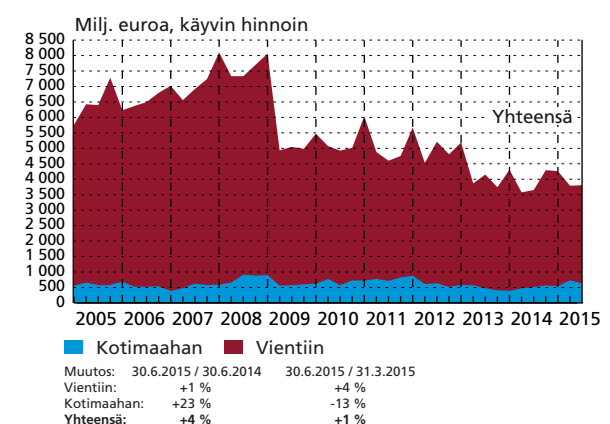
Elektroniikka- ja sähköteollisuuden yritysten henkilöstö Suomessa väheni tammi-kesäkuussa jonkin verran viimevuotisesta. Kesäkuun lopussa henkilöstöä oli noin 800 vähemmän kuin viime vuonna keskimäärin ollen kaikkiaan 41 300. Vuonna 2008 alan yritykset työllistivät Suomessa kaikkiaan 60 900 henkilöä.

Elektroniikka- ja sähköteollisuuden uudet tilaukset Suomessa

Lähde: Teknologia-teollisuus ry:n tilauskanta-tiedustelun vastaajayritykset, viimeisin tieto huhti-kesäkuu 2015.

Elektroniikka- ja sähköteollisuuden tilauskanta Suomessa

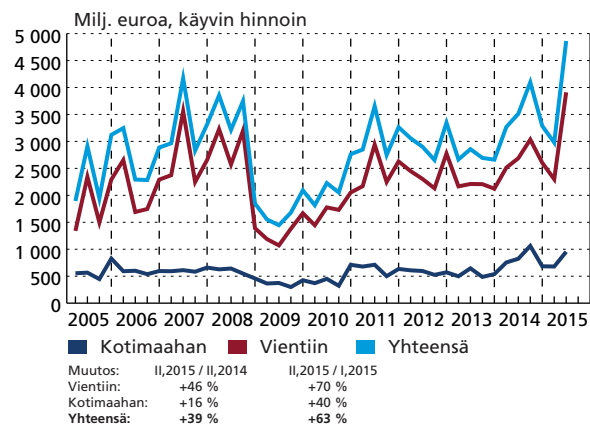

Lähde: Teknologia-teollisuus ry:n tilauskanta-tiedustelun vastaajayritykset, viimeisin tieto 30.6.2015.

Copyright © Heikama

Kone- ja metallituoteteollisuuden uudet tilaukset Suomessa

Lähde: Teknologiateollisuus ry:n tilauskantatiedustelun vastaajayritykset, viimeisin tieto huhti-kesäkuu 2015.

Uudet tilaukset ja tilauskanta kasva- neet erityisesti laivatilausten ansiosta

Kone- ja metallituoteteollisuuden (koneet, metallituotteet, kulku-
neuvot) yritysten liikevaihto Suomessa oli 26,8 miljardia euroa
vuonna 2014. Liikevaihto oli edellisvuotisen suuruinen. Tämän
vuoden tammi-huhtikuussa liikevaihtoa kertyi neljä prosenttia
enemmän kuin viime vuonna vastaavaan aikaan. Talouskriisiä
edeltävänä vuonna 2008 kone- ja metallituoteteollisuuden liike-
vaihtoa Suomessa kertyi kaikkiaan 33,3 miljardia euroa.

Kone- ja metallituoteteollisuudessa uudet tilaukset ja tilauskanta
kasvoivat huhti-kesäkuun aikana. Kasvun takana olivat erityisesti
laivatilaukset, joiden valmistus ajoittuu useita vuosia eteenpäin.

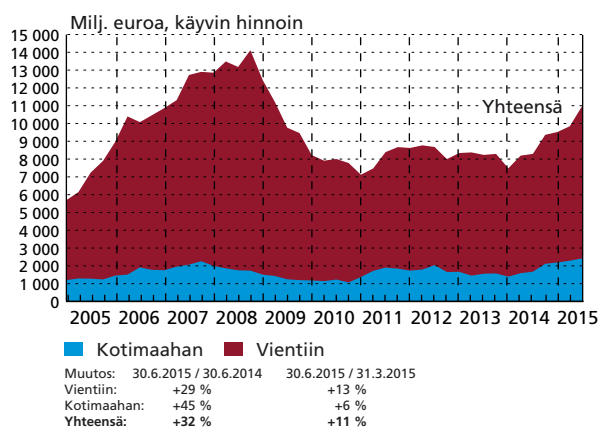
Teknologiateollisuuden tilauskantatiedustelussa mukana olevat
kone- ja metallituoteteollisuuden yritykset Suomessa saivat uusia
tilauksia huhti-kesäkuussa euromääräisesti 39 prosenttia enemmän
kuin vastaavalla ajanjaksolla vuonna 2014 ja 63 prosenttia enem-
män kuin edeltävällä vuosineljänneksellä tammi-maaliskuussa.

Tilauksannan arvo oli kesäkuun lopussa 32 prosenttia suurempi
kuin samaan aikaan vuonna 2014 ja 11 prosenttia suurempi kuin
maaliskuun lopussa.

Viime kuukausien tilauskehityksen perusteella kone- ja metalli-
tuoteteollisuuden yritysten liikevaihdon arvioidaan olevan syksyllä
hieman suurempi kuin viime vuonna vastaavaan aikaan.

Kone- ja metallituoteteollisuuden yritysten henkilöstö Suomessa
väheni tammi-kesäkuussa hieman viimevuotisesta. Kesäkuun
lopussa henkilöstöä oli noin 500 vähemmän kuin viime vuonna
keskimäärin ollen kaikkiaan 121 800. Vuonna 2008 alan yritykset
työllistivät Suomessa kaikkiaan 150 100 henkilöä.

Kone- ja metallituoteteollisuuden tilauskanta Suomessa

Lähde: Teknologiateollisuus ry:n tilauskantatiedustelun vastaajayritykset, viimeisin tieto 30.6.2015.

Copyright © Componentia

Liikevaihto kasvanut, mutta tuotantomäärät eivät

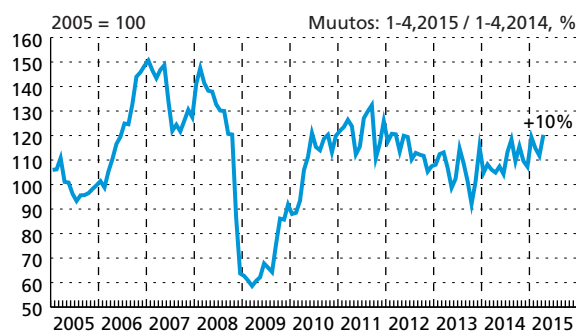
Metallien jalostusyritysten (terästuotteet, värimetallit, valut, metallimalmit) liikevaihto Suomessa oli 9,8 miljardia euroa vuonna 2014. Liikevaihto kasvoi 10 prosenttia edellisvuotisesta. Tämän vuoden tammi-huhtikuussa liikevaihtoa kertyi niin ikään 10 prosenttia enemmän kuin viime vuonna vastaavaan aikaan. Talouskriisiä edeltävänä vuonna 2007 alan yritysten liikevaihtoa Suomessa kertyi kaikkiaan 11,2 miljardia euroa.

Terästuotteiden, värimetallien, valujen ja metallimalmien yhteenlaskettu tuotannon määrä Suomessa kasvoi viime vuonna viisi prosenttia. Tämän vuoden tammi-toukokuussa tuotanto jäi kuitenkin kolme prosenttia pienemmäksi kuin viime vuonna vastaavaan aikaan.

Terästuotanto maailmanlaajuisesti väheni tämän vuoden tammi-kesäkuussa kaksi prosenttia verrattuna viimevuotiseen. Kapasiteetin käyttöaste oli kesäkuussa 72 prosenttia, kun vuotta aiemmin se oli 76 prosenttia. Tuotanto väheni alkuvuonna Pohjois-Amerikassa seitsemän prosenttia ja Aasiassa kaksi prosenttia. EU-maissa tuotanto lisääntyi hieman. Ylivoimaisesti suurimman tuotantomäärän Kiinan osuus maailman terästuotannosta oli kesäkuussa 51 prosenttia.

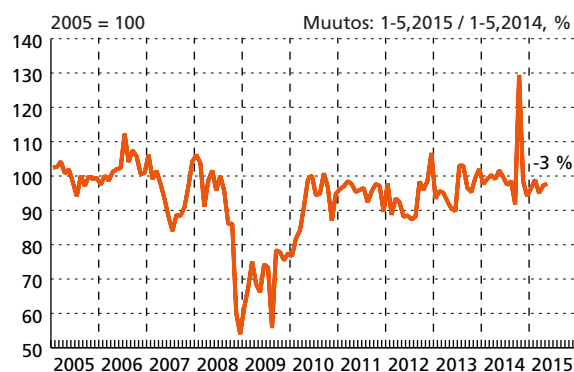
Metallien jalostusyritysten henkilöstö Suomessa väheni tammi-kesäkuussa jonkin verran viimevuotisesta. Kesäkuun lopussa henkilöstöä oli noin 600 vähemmän kuin viime vuonna keskimäärin ollen kaikkiaan 15 100. Vuonna 2008 alan yritykset työllistivät Suomessa kaikkiaan 18 100 henkilöä.

Metallien jalostuksen liikevaihto Suomessa

Kausipuhdistettu liikevaihdon arvoindeksi, viimeisin tieto 4/2015.
Lähde: Tilastokeskus

Metallien jalostuksen tuotannon määrä Suomessa

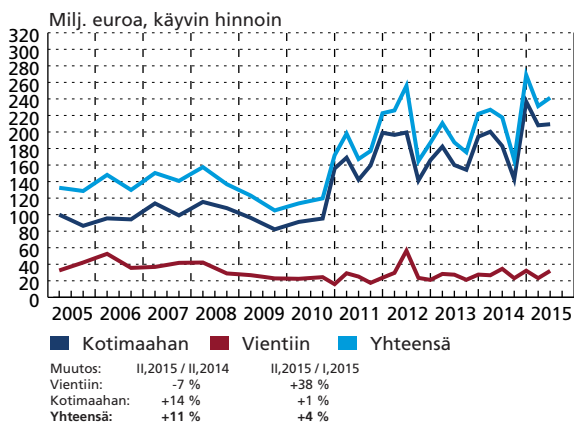

Kausipuhdistettu volyyymi-indeksi, viimeisin tieto 5/2015.
Lähde: Tilastokeskus

Copyright © Sweco

Suunnittelu- ja konsultointialan uudet tilaukset Suomessa

Lähde: Teknologiateollisuus ry:n tilauskantatiedustelun vastaajayritykset, viimeisin tieto huhti-kesäkuu 2015.

Uudet tilaukset ja tilauskanta kasvaneet

Suunnittelu- ja konsultointialan (teollisuuden, yhteiskunnan ja rakentamisen asiantuntijapalvelut) liikevaihto Suomessa oli 5,3 miljardia euroa vuonna 2014. Liikevaihto oli edellisvuotisen suuruinen. Tämän vuoden tammi-huhtikuussa liikevaihtoa kertyi kuusi prosenttia enemmän kuin viime vuonna vastaavaan aikaan. Talouskriisiä edeltävänä vuonna 2008 liikevaihtoa Suomessa kertyi kaikkiaan 5,5 miljardia euroa.

Suunnittelu- ja konsultointialalla sekä uudet tilaukset että tilauskanta kasvoivat huhti-kesäkuussa.

Teknologiateollisuuden tilauskantatiedustelussa mukana olevat suunnittelu- ja konsultointialan yritykset Suomessa saivat uusia tilauksia huhti-kesäkuussa euromääräisesti 11 prosenttia enemmän kuin vastaavalla ajanjaksolla vuonna 2014 ja neljä prosenttia enemmän kuin edeltävällä vuosineljänneksellä tammi-maaliskuussa.

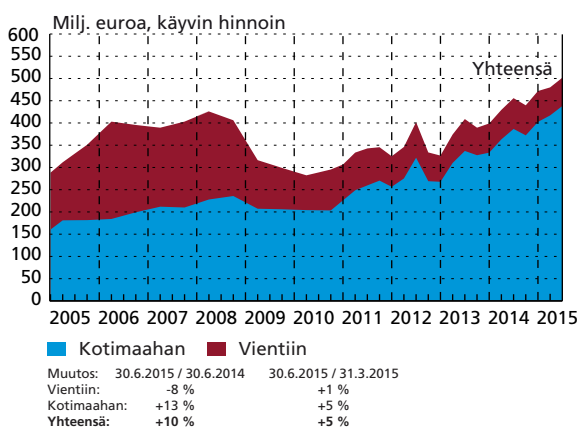
Uudet tilaukset lisääntyivät viime vuoden vastaavasta ajanjaksosta sekä teollisuuden että talonrakentamisen asiantuntijapalveluissa. Sen sijaan infrarakentamisen palveluissa ne vähenivät hieman.

Tilaukskannan arvo oli kesäkuun lopussa 10 prosenttia suurempi kuin samaan aikaan vuonna 2014 ja viisi prosenttia suurempi kuin maaliskuun lopussa. Tilauskanta vahvistui vuodentakaisesta kaikilla keskeisillä asiantuntijasektoreilla.

Suunnittelu- ja konsultointialan yritysten liikevaihdon arvioidaan olevan syksyllä suurempi kuin viime vuonna vastaavaan aikaan.

Suunnittelu- ja konsultointialan yritysten henkilöstö Suomessa lisääntyi tammi-kesäkuussa jonkin verran viimevuotisesta. Kesäkuun lopussa henkilöstöä oli noin 1 200 enemmän kuin viime vuonna keskimäärin ollen kaikkiaan 47 400. Vuonna 2008 alan yritykset työllistivät Suomessa kaikkiaan 45 500 henkilöä.

Suunnittelu- ja konsultointialan tilauskanta Suomessa

Lähde: Teknologiateollisuus ry:n tilauskantatiedustelun vastaajayritykset, viimeisin tieto 30.6.2015.

Tilausten myönteinen kehitys jatkunut

Tietotekniikka-alan (tietotekniikkapalvelut, ohjelmistot) yritysten liikevaihto Suomessa oli 9,9 miljardia euroa vuonna 2014. Liikevaihto kasvoi 17 prosenttia edellisvuotisesta. Tämän vuoden tammi-huhtikuussa liikevaihtoa kertyi 21 prosenttia enemmän kuin viime vuonna vastaavaan aikaan. Kasvun takana on ollut ohjelmisto-ala ja siinä erityisesti peliteollisuus. Talouskriisiä edeltävänä vuonna 2008 tietotekniikka-alan liikevaihtoa Suomessa kertyi kaikkiaan 6,7 miljardia euroa.

Tietotekniikka-alalla sekä uudet tilaukset että tilauskanta olivat huhti-kesäkuussa edelleen kasvusuunnassa. Yritysten välillä tilanteet kuitenkin poikkeavat huomattavasti toisistaan. Toimialalle ovat myös tyypillisiä suuret vaihtelut tilausten kehityksessä vuosineljännesten välillä.

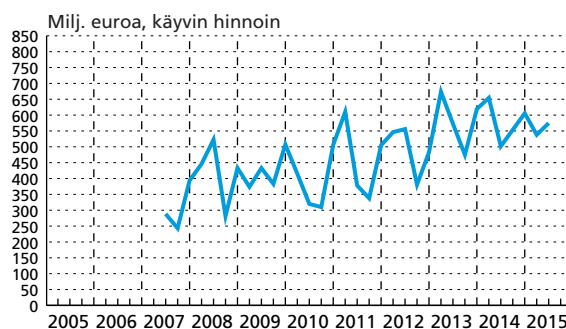
Teknologiateollisuuden tilauskantatiedustelussa mukana olevat tietotekniikka-alan yritykset Suomessa saivat uusia tilauksia huhti-kesäkuussa euromääräisesti 15 prosenttia enemmän kuin vastaavalla ajanjaksolla vuonna 2014 ja seitsemän prosenttia enemmän kuin edeltävällä vuosineljänneksellä tammi-maaliskuussa.

Tilaukskannan arvo oli kesäkuun lopussa kuusi prosenttia suurempi kuin vastaavaan aikaan vuonna 2014, mutta kolme prosenttia pienempi kuin maaliskuun lopussa.

Viime kuukausien tilauskehityksen perusteella koko tietotekniikka-alan yritysten liikevaihdon arvioidaan olevan syksyllä suurempi kuin viime vuonna vastaavaan aikaan.

Tietotekniikka-alan yritysten henkilöstö Suomessa väheni tammi-kesäkuussa hieman viimevuotisesta. Kesäkuun lopussa henkilöstöä oli noin 600 vähemmän kuin viime vuonna keskimäärin ollen kaikkiaan 57 900. Vuonna 2008 alan yritykset työllistivät Suomessa kaikkiaan 51 700 henkilöä.

Tietotekniikka-alan* uudet tilaukset Suomessa

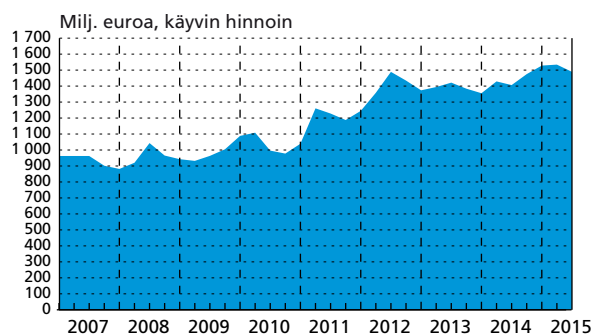

Muutos: II,2015 / II,2014 II,2015 / I,2015
 Yhteensä: +15 % +7%

*) Pl. pelialan ohjelmistoyritykset.

Lähde: Teknologiateollisuus ry:n tilauskantatiedustelun vastaajayritykset, viimeisin tieto huhti-kesäkuu 2015.

Tietotekniikka-alan* tilauskanta Suomessa

Muutos: 30.6.2015 / 30.6.2014 30.6.2015 / 31.3.2015
 Yhteensä: +6 % -3 %

*) Pl. pelialan ohjelmistoyritykset.

Lähde: Teknologiateollisuus ry:n tilauskantatiedustelun vastaajayritykset, viimeisin tieto 30.6.2015.

TILANNE JA NÄKYMÄT 3/2015

Tiedot perustuvat tilanteeseen 4.8.2015

Pääekonomisti Jukka Palokangas, p. (09) 1923 358, 040 750 5469

Ekonomisti Petteri Rautaporras, p. (09) 1923 357, 050 304 2220

Lisätietoa teknologiateollisuuden liikevaihdon, viennin, investointien, henkilöstön, tuottajahintojen ja metallien hintojen kehityksestä

Teknologiateollisuus ry:n kotisivulta: www.teknologiateollisuus.fi

Itella Green

